

Gert-Jan Segers: 'Het beste én het slechtste kan voortkomen uit religie'

Wij hebben een naam hoog te houden: die van Christus, naar wie wij ons noemen. Met een oneigenlijk beroep op zijn naam wordt soms het allerergste verdedigd en dat is verschrikkelijk. Tegelijkertijd gebeurt op de allermoeilijkste plekken het allermooiste vanwege het evangelie.

Hij is sinds kort fractieleider van de ChristenUnie, is gepokt en gemazeld in het christelijk geloof, maar is ook kenner van de islam en de islamitische wereld. Redenen genoeg om drs. Gert-Jan Segers (1969) te vragen naar zijn visie op godsdienst en godsdiensten, nu en in de toekomst.

Hoe ziet u de rol van godsdienst in deze roerige tijden?

'Nico Dijkshoorn, huisdichter bij De wereld draait door, zei naar aanleiding van de aanslag op Charlie Hebdo: "al het wetenschappelijk onderzoek naar zwarte gaten en higgsdeeltjes moet worden stopgezet. Wetenschappers, ga eerst maar eens bewijzen dat er geen almachtige of opperwezen is. Van dat idee moeten we namelijk af, want religie is de veroorzaker van haat en geweld." De agent die na de aanslag op straat werd doodgeschoten, had nog om genade geroepen, memoreerde Dijkshoorn. Met een beroep op dat opperwezen werd die genade niet gegeven.

Ik vind het pijnlijk dat juist een woord als genade – cruciaal voor christenen – in naam van een religie werd afgewezen. Ook dat Nico Dijkshoorn religie als oorzaak van alle ellende ziet. Maar als iemand jou een spiegel voorhoudt, moet je daar goed in kijken. Ook als ik terugdenk aan mijn tijd in Egypte, kan ik me goed voorstellen dat mensen negatief zijn over religie. Een Egyptische vriend van mij zei eens: wat moet God religie haten. In Egypte hangt alles van je religie af: je opleiding, je status, of je wel of niet kunt trouwen. Het staat in je paspoort, maar ook je naam verraadt al wat je geloof is. Er is een scheidslijn. Religie verbindt niet, maar verdeelt. Religie zet aan tot haat. Ik kan me indenken dat mensen zeggen: religie is een vloek, kijk naar Parijs, het Midden-Oosten, naar Syrië.'

Vorstelbaar dat gezegd wordt: religie is een vloek

'Tegelijkertijd heb ik in Egypte ook de andere kant gezien. Mijn vrouw werkte met gehandicapten in een vuilnisbeltwijk van Cairo. Wij waren uitgezonden via de Gereformeerde Zendingsbond. Er waren in die wijk ook nonnen uit India en mensen uit de betere buurten van Caïro, om daar iedere week voedsel uit te delen en mensen kansen te geven. Daar heb ik maar één verklaring voor: dat is het evangelie.

Het beste én het slechtste kan voortkomen uit religie. Onze pretentie is fors, we hebben een naam hoog te houden: van Christus, die volmaakte liefde was, volmaakt wijs, genadevol, die altijd naar het uitschot ging. We noemen ons naar Hem. Maar met een oneigenlijk beroep op Zijn naam wordt soms óók het allerergste verdedigd: haat, uitsluiting, geweld, misbruik. Dan staat ons niets anders te doen dan beschaamd naar beneden kijken. Dat is verschrikkelijk. Tegelijk: waar uit naam van Jezus zoveel mensen gezegend worden en er zoveel goeds gebeurt, is het onze taak om ook daarop te wijzen. Ook dat is geloof. Op de allermoeilijkste plekken gebeurt het allermooiste, vanwege God. Of, in mijn geval: vanwege het evangelie.'

Denkt u dat religies vreedzaam kunnen samenleven?

'Ik heb nooit veel vrucht gezien in officiële bijeenkomsten waar mensen van verschillende religies met elkaar in gesprek gaan. Vaak heb ik het gevoel: dit is een dialogobubbel van redelijke mensen die allemaal aardige en lieve dingen zeggen. Daar zit het probleem niet. Ik heb in Egypte wel gezien dat het belangrijk is dat leiders van religieuze groepen elkaar kennen, met elkaar praten en in geval van crisis elkaar kunnen bereiken. Maar ik word argwanend van die stroming die zegt: we kunnen veel van elkaar leren, het is alleen maar een verrijking. Dan scheer je langs de scherpe tegenstellingen, langs de pijn, de onenigheid, de realiteit van de straat. Want daar is regelmatig onbegrip en staan mensen soms tegenover elkaar. Als je dáárover praat, wordt het wel spannend.

Gesprekken tussen zeer overtuigde en gelovige moslims en christenen die ook echt gelovige christenen zijn, heb ik als nuttig ervaren. Zij stelden elkaar kritische vragen. Dat waren debatavonden op straatniveau. Het kon er scherp aan toegaan, maar er kwamen ook verrassende overeenkomsten naar voren. Dán werd het bespreekbaar: hoe kunnen we met alle verschillen die we hebben maatschappelijk in vrede samenleven?

'Het summum van tolerantie is dat je verdraagt waarmee je het níet eens bent'

Onlangs werd ik bij de IKON een beetje doorgezaagd over het feit dat ik geloof dat het evangelie waar is. Dat moest volgens de ondervrager wel automatisch tot intolerantie leiden. Ik vind dat een onmogelijk concept van tolerantie, want dat zou betekenen dat je alleen tolerant kunt zijn ten opzichte van mensen met wie je het eigenlijk wel eens bent. Voor mij is juist het summum van tolerantie dat je iemand verdraagt met wie je het níet eens bent. Dat je ruimte geeft aan iets wat je tegen de borst stuit.

Ik kan alleen maar zien dat de kern van het evangelie en de kern van de islam haaks op elkaar staan. In de enorme diversiteit van christenen – van een charismatische Ghanese gemeente in Amsterdam tot een gereformeerde bondsgemeente – zie ik één kern: Jezus. Eén geloof: Jezus is

de zoon van God en is naar de aarde gekomen, Hij heeft de zonden van de wereld op zich heeft genomen en geeft ons hoop. Want Hij is opgestaan. En van ál die dingen zegt de islam: dat is niet waar. Ik kan daarop niet antwoorden dat dat mij niet uitmaakt. Er is een levensgroot verschil. Maar sommigen – zoals de IKON-interviewer – denken dat het bij zo'n verschil onontkoombaar is dat je die ander gaat dwarszitten en hem minder rechten wilt geven. Onzin! In politieke zin sta ik voor godsdienstvrijheid en voor een open ruimte waarin iedereen dezelfde rechten en plichten heeft. Waarbij ik geloof dat de Geest waait waarheen Hij wil; mensen moeten zelf keuzes maken, zelf nadenken over of en hoe ze in God geloven. In politieke zin ben ik ontzettend voor tolerantie, vrijheid en openheid, maar daarbinnen wil ik wel het gesprek over waarheid aangaan.'

Ziet u een probleem in het aantal moslims dat nu naar Nederland komt?

'Ik heb verschillende stemmen in mijn hart. Allereerst de stem van het evangelie: doe wel aan alle mensen. Als iemand naakt en hongerig voor je staat, kleed hem en geef hem te eten. We zijn hier gezegend met vrijheid en rijkdom. Mensen die niet in vrede leven en geen toekomst hebben, komen naar hier, naar een veilige plek. Dan deel je die plek. Punt.

Maar in Egypte heb ik ook de stem van de kerk van het Midden-Oosten gehoord. Die zegt: jullie zijn volstrekt naïef als het gaat om de islam. Jullie halen het paard van Troje binnen. De islam en vrijheid gaan niet samen; ze willen de boel overnemen. Ik wil die uitspraak wel relativeren – Hoeveel komen hier uiteindelijk? Hoe zal dat in de praktijk uitwerken? – maar ik geloof dat een cultuur religieuze wortels heeft en dat dat een erg harde kern is. Het feit dat wij mannen, vrouwen, homo's en hetero's gelijk behandelen, dat we godsdienstvrijheid hebben, een rechtsstaat, een democratie, dat is de vrucht van lang denken en overwegen. Daar zitten veel christelijke invloeden in. Er komen nu mensen uit regio's waar dat denken schaars is, als het over joden, homo's, vrouwen en niet-moslims gaat. Dat zijn uiterst problematische opvattingen.'

Hier is geen plek voor wie zich vergrijpt aan vrouwen

'Op z'n allerlelijkst zagen we dat in Keulen. Die jongens hebben verschrikkelijke dingen gedaan – heel verwerpelijk. Natuurlijk moet je wat zij deden niet projecteren op een hele groep, maar cultuur en opvattingen zijn hardnekkig. Als je in één keer een grote groep mensen uit het Midden-Oosten naar hier haalt, kun je niet zeggen dat cultuur er niet toe doet.

Dus het is spannend: hoe kun je barmhartig en tegelijk rechtvaardig zijn, pal staan voor vrijheden en voor een rechtsstaat die met bloed, zweet en tranen is opgebouwd en die we niet willen prijsgeven? Soms voel ik me verscheurd. Je ziet dat ook de samenleving zich verscheurd voelt en dat mensen in wanhoop maar naar Geert Wilders gaan: 'want hij is de enige die onze stem vertolkt'. Ik hoop dat er een heilzame middenweg is. Die weg houdt in: nu barmhartig zijn, en straks ook – voor Nederlanders, voor vluchtelingen die we opvangen, voor Syrië. Als dat land

weer perspectief krijgt, moeten de mensen die we nu opvangen in staat zijn om terug te gaan en het land weer op te bouwen. Verder moet duidelijk zijn dat hier geen plek is voor wie zich vergrijpt aan vrouwen of zich anderszins misdraagt. We zullen zo iemand niet uitzetten naar een onveilig land, maar wie zulk gedrag vertoont, krijgt geen status. Voor zo iemand is hier geen toekomst. Ik denk dat we die woorden steviger moeten spreken dan we tot nu toe hebben gedaan. Juist om barmhartig te kunnen blijven.'

Margot C. Berends, freelance journalist en fotograaf: www.margotberends.com

Foto: CU / Rufus de Vries

Gert-Jan Segers

Drs. G.J.M. Segers (1969) is sinds september 2012 lid van de Tweede Kamer voor de ChristenUnie en sinds 10 november 2015 fractievoorzitter en politiek leider. Segers is woordvoerder veiligheid en justitie, binnenlandse zaken, integratie en grondrechten en media. Hiernaast is hij o.a. columnist van het Nederlands Dagblad en lid van het bestuur van Gave, een christelijke organisatie t.b.v. asielzoekers.

Van 2008 tot 2012 was Segers directeur van het wetenschappelijk instituut van de ChristenUnie, eerder werkte hij o.a. bij de EO en was hij zendingswerker in Egypte. Segers was bestuurslid van een School voor Soedaneese vluchtelingen in Caïro, ook was hij leider Alpha-cursus en bestuurslid van het CSFR-dispuut Panoplia te Leiden.

Segers behaalde o.a. een master met als specialisatie westers-islamitische betrekkingen en het Midden-Oosten en is kenner van de islamitische wereld. Als schrijver publiceerde hij o.a. *[Wat christenen geloven & moslims niet begrijpen. Licht over leer en leven](#)* (samen met Drs. Marten de Vries, Zoetermeer 2012) en *[Twee broers en een meisje met geel haar](#)* (roman, Zoetermeer 2008). Segers is lid van de Protestantse Kerk in Nederland, is gehuwd en heeft drie dochters.